

מאיר פילובסקי, דבורה לפושנר, רפי פרנקל - מינהל המחקר החקלאי -
מכון וולקני-המכון לגד"ש.

תקציר

שתילה מאוחרת בערבה (סוף אוקטובר) מתבססת על השימוש בהורמונים לשם קבלת פרי. הסיבה לכך היא היעדר הפרייה וחנטה טבעית בתנאי טמפרטורות לילה נמוכות (מתחת ל-10 מ.צ.). אולם השימוש בהורמונים גורם לעיתים לירידה באיכות הפרי. לכן הנושא של פיתוח זני עגבניה המסוגלים ליצור פרי גם בתנאים לא אופטימליים, הוא בעל חשיבות רבה.

במסגרת עבודת הטיפוח, אנו בוחנים את האפשרות לפתח זני עגבניה מתאימים לגידול בשטח הפתוח בערבה, שביכולתם ליצור פרי בטמפרטורות סובאופטימליות. בניסוי שנערך בחצבה בעונת החורף 1990/91 נבדק חומר טיפוחי שמתבסס על פרטנוקרפיה פקולטטיבית, שבה יש אפשרות לקבל פירות עם זרעים בטמפרטורות אופטימליות ופירות בלי זרעים בטמפרטורות לא אופטימליות.

החומר הטיפוחי שכלל 40 צירופי מכלוא ו-90 קווי טיפוח, נזרע במשתלה, בבית-דגן, ב-18.8.90 ונשתל בתחנת הנסיונות בחצבה ב-29.10. החלקה התפתחה היטב ולא היו בעיות מיוחדות של מחלות ומזיקים. בחודשי החורף שררו טמפרטורות לילה נמוכות שהבטיחו בחינת החומר הפרטנוקרפי. בתנאים אלה לא פיתחו זנים רגישים כמו 837 ובן-שפר פירות ואילו הקווים הפרטנוקרפיים פיתחו פירות רבים.

בקרב קווי הטיפוח סומנו צמחים מבטיחים מבחינה חקלאית ומהם נאספו פירות עם זרעים בסוף מרץ. כמה מכלואים נסיוניים נמצאו ראויים לבדיקה נוספת. המשך עבודת ההשבחה נועד לשפר את גודל ומוצקות הפרי.